

Lauku ceļotājs aicina piedalīties 7 Latvijas valstiskuma ceļu veidošanā

Latvija

100



Latvijas lauku tūrisma asociācija "Lauku ceļotājs", īstenojot Latvijas valsts simtgades svinību programmu, ir uzsākusi jaunu projektu "7 Latvijas valstiskuma ceļi Latvijas izzināšanai un apceļošanai". Viens no ceļiem - Brīvības ceļš (Rīga-Jelgava-Dobeles-Saldus-Skrunda-Durbe-Grobiņa-Liepāja) - ir vēsturiski saistīts ar Latvijas Brīvības cīņām 1918./19. gadā. Latvijas lauku tūrisma asociācija "Lauku ceļotājs", īstenojot Latvijas valsts simtgades svinību programmu, ir uzsākusi jaunu projektu "7 Latvijas valstiskuma ceļi Latvijas izzināšanai un apceļošanai", kas paredz izveidot Latvijas kultūras mantojuma attīstības ceļus kā tūrisma maršrutus un veicināt Latvijas apceļošanu, Latvijas valsts simtgades svinēšanu un Latvijas vēstures un kultūras mantojuma izzināšanu, plānojot, ka šie būs Latvijas tūrisma ceļveži arī pēc lielajiem svētkiem. Lai ceļošana būtu aizraujošāka, Lauku ceļotājs aicina arī Latvijas iedzīvotājus un Latvijas tautiešus ārvalstīs dalīties ar stāstiem, kas vēsta par jūsu apkaimē esošiem objektiem, vietām, cilvēkiem, kas interesanti un nozīmīgi Latvijas vēstures un kultūras mantojumam šo ceļu kontekstā. Iespējams, ka kādam kaimiņos Latvijas laikā atradās lielākais sviesta ražotājs un eksportētājs, bet citam novadā dzīvo cilvēks, kas vienīgais visā Latvijā pārvalda senu amata prasmi, vēl cits zina nostāstu par vietējo muižu, akmeni vai dižkoku, kas attiecināms uz kādu no 7 ceļiem. Visi šie stāsti var bagātināt ceļotāja pieredzi un iespaidus apceļojot Latviju un, iespējams, ka kāds no šiem stāstiem tiks papildināt vēstures lapaspusi, bet cits bagātinās Latviju ar

jaunu meistarību vai īpašu objektu. 7 Latvijas valstiskuma ceļi ļaus iepazīt Latvijas vēstures pagriezienus, personības, vietas un notikumus, kas sekmējušas valsts dibināšanu un nacionālās identitātes veidošanos, atskatoties arī uz tālāku pagātņi un pieminot valstiskos veidojumus, kas cauri gadsimtiem pastāvējuši Latvijas teritorijā un kļuvuši par daļu no latviskās kultūrtelpas. Un, bez šaubām, šie ceļi ir paredzēti ceļošanai – jo ir aizraujoši, objektiem bagāti un ainaviski skaisti:

- **Brīvības ceļš:** Rīga – Jelgava – Dobeles – Saldus – Skrunda – Durbe – Grobiņa – Liepāja. Ceļš ir vēsturiski saistīts ar Latvijas Brīvības cīņām 1918./19. gadā. Tomēr arī senākā pagātnē ceļu var izsekot jau kopš 6 gs., kad atsevišķi tā posmi (Grobiņas apkārtnē) bijuši nozīmīgas kuršu un skandināvu kultūru saskarsmes teritorijas. Daži no objektiem, kas ļaus iepazīt šī ceļa vēsturi: K. Ulmaņa muzejs „Pikšas”, O. Kalpaka memoriāls „Airītes” u.c. ar Kalpaku saistītās vietas, Ložmetējkalni ar skatu torni u.c.
- **Daugavas ceļš:** Rīga – Jēkabpils – Daugavpils – Krāslava – Piedruja. Ceļš vēsturiski saistīts gan ar Daugavas ūdensceļu, pa kuru Latvijā ienāca pirmie iedzīvotāji, gan Daugavu kā galveno tranzīta ceļu, kas uzplauka jau vikingu laikā un arī vēlāk bija galvenais ūdensceļš, par kuru piegādāja Rietumeiropā vispieprasītākās preces, piemēram, vasku un zvērnādas. Lai iepazītu šī ceļa vēsturi, var doties uz Daugavas pilskalnu, kur pirmie cilvēki ienāk Latvijā, Doles salu ar Daugavas muzeju (plotnieki, zvejnieki), Likteņdārzu u.c.
- **Baltijas ceļš:** Grenctāle – Rundāle – Bauska – Rīga – Sigulda – Cēsis – Valmiera – Rūjiena – Unguriņi. Ceļš jaunāko laiku vēsturē ievērojams ar 1989. gada 23. augustā, Molotova – Rībentropa pakta noslēgšanas 60. gadadienā Igaunijā, Latvijā un Lietuvā organizēto protesta akciju pret padomju okupāciju. Tomēr no vēstures avotiem, ceļš izmantots jau kopš 14.-15. gs. Šī ceļa iepazīšanai var apskatīt Baltijas ceļam veltīto pieminekli pie LV – EE robežas (Unguriņi), Cēsis (Latvijas karoga dzimtene), E. Veidenbauma memoriālās mājas „Kalāči” u.c.
- **Līvu ceļš:** Ventspils – Dundaga – Roja – Bērzciems – Engure – Ragaciems – Kauguri – Rīga – Carnikava – Skulte – Liepupe – Salacgrīva. Ceļa vēsture saistīta ar Latvijas pamatiedzīvotājiem līviem (lībiešiem), kas senātnē dzīvoja gan Ziemeļkurzemē, gan Vidzemē (Daugavas lejtecē, Gaujas baseinā un Rīgas jūras līča piekrastē). Līvu mantojuma iepazīšanai, jādodas uz Līvu Tautas namu, Lībiešu ciemiem, Turaidas muzejrezervātu, Staiceles lībiešu muzeju "Pivalind" u.c.
- **Jēkaba ceļš:** Pāvilosta – Alsunga – Kuldīga – Kandava – Tukums – Lestene – Džūkste – Dobeles – Jelgava. Ceļa nosaukums veltīts pazīstamākajam no Kurzemes hercogiņiem – Jēkabam (1610. Kuldīgā – 1681. Jelgavā), kura valdīšanas laiks izcēlās ar rosīgu saimniecisko politiku, veidojot manufaktūras, izveidojot nozīmīgu floti, kas bija spējīga uzturēt regulārus tirdzniecības sakarus ne tikai ar Rietumeiropas un Skandināvijas valstīm, bet doties arī uz kolonijām Gambijā un Tobago. Hercoga Jēkaba mantojumu var iepazīt, apmeklējot Rendu – kādreizējo hercoga manufaktūru vietu, Sables Vīna kalnu – kur aizsākās hercogistes vīndarīšanas tradīcijas, Kurzemes hercoga kapenes Jelgavā u.c.
- **Gaismas ceļš:** Alūksne – Gulbene – Cesvaine (arī Jaunpiebalga, Vecpiebalga) – Madona. Gaismas ceļš simbolizē vietu, kur kultūra, zinātne un politika ieguvušas jaunu, būtisku nozīmi – Bībeles tulkojums, skolu izveidošana, brāļu draudzes un

hernhūtieši, industriālie objekti, latviešu kultūras, zinātnes un sabiedrisko darbinieku dzīves vietas, kopīgās Brīvības cīņas ar igauņiem. Šajā ceļā atrodami tādi objekti kā Vecpiebalgas kultūrtelpa ar rakstnieku brāļu Kaudzīšu, K. Skalbes, A. Austriņa u.c. dzīves un darba vietām – ar tām saistītie pieminekļi, Šaursliežu dzelzceļš „Gulbene – Alūksne”, staciju ēkas, ritošais sastāvs, E. Glika Bībeles muzejs u.c.

- **Māras ceļš:** Ludza – Rēzekne – Daugavpils – Latvijas/Lietuvas robeža. Tā nosaukums veltīts vienai no populārākajām latviešu dievībām – Mārai, kuras tēls veidojies, saplūstot kristietības priekšstatiem par Jēzus māti Jaunavu Mariju ar latviešu mitoloģiskajām dievībām. Īpaši populāra Māra (Svētā Jaunava Marija) ir katolicisma centrā – Latgalē, kura kopš 19.gs. nereti tika dēvēta arī par „Māras zemi” („Terra Mariana”). Māras ceļa iepazīšanai būtiski objekti ir - „Latgales Māra”, Aglonas bazilika un sakrālās tradīcijas, Ludza ar dažādu konfesiju dievnamiem un sakrālām tradīcijām u.c.

Lai šo ceļu, objektu, saimniecību apceļošana būtu ērta, projekta ietvaros plānots izstrādāt maršrutus, kas sniegs praktisku informāciju par ceļošanas ilgumu, attālumu, nakšņošanas un ēdināšanas iespējām, apskates vietām un saimniecībām, un kontaktiem papildu informācijas ieguvei. Tāpat kā visi cilvēku iesūtītie stāsti, ceļi, objekti un maršruti būs pieejami www.celotajs.lv/lv100. Katram stāstam jābūt saistītam ar kādu no 7 ceļiem – tā nosaukumu, vēstures pagriezieniem vai ideju. Lauku ceļotājs aicina visus stāstus, objektus vai saimniecības, kas saistīti ar kādu no 7 ceļiem, iesūtīt brīvā formā ar vai bez foto uz e-pastu: lauku@celotajs.lv ar atsauci "Valstiskuma ceļu stāsti". Informāciju sagatavoja: Asnāte Ziemeļe, LLTA „Lauku ceļotājs” prezidente Tel. 29285756